

OGRANICZENIA W POBORZE GAZU ORAZ KONSEKWENCJE NIEZASTOSOWANIA SIĘ DO NICH

ZARYS PROBLEMU

W związku z agresją zbrojną Rosji na Ukrainę doszło do destabilizacji dostaw gazu do Europy. Polski rząd podjął działania mające na celu całkowite uniezależnienie się od rosyjskiego surowca, jednakże może wiązać się to z czasowym wprowadzeniem ograniczeń w poborze gazu. Odbiorcami, których takie ograniczenia mogą dotknąć najbardziej są przedsiębiorcy, którzy gaz wykorzystują w swojej codziennej działalności. W poniższym tekście poddaliśmy analizie, jakie obowiązki ciążyą na odbiorcach gazu oraz jakie konsekwencje związane z nieprzebraniem ograniczeń, im grożą.

REGULACJA PRAWNA DOTYCZĄCA OGRANICZEŃ

Możliwość wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego przewiduje w Polsce ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (tzw. „Ustawa o zapasach”).

W tej chwili trwają prace rządu nad nowelizacją tego aktu prawnego w celu wyeliminowania uchybień wskazanych

w 2019 r. przez Komisję Europejską oraz dostosowania zapisów do obecnej sytuacji. Zmiany dotkną również opisane poniżej zasady, o będziemy informować czym na bieżąco.

Tryb i sposób wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego określa obecnie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2021 r. Ograniczenia te polegają na zmniejszeniu maksymalnego godzinowego i dobowego poboru gazu ziemnego i mogą być na czas oznaczony wprowadzone na terytorium całego kraju lub jego części w przypadkach:

- zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa,
- nieprzewidzianego wzrostu zużycia gazu ziemnego przez odbiorców,
- wystąpienia zakłóceń w przywozie gazu ziemnego,
- awarii w sieciach operatorów systemów gazowych,
- zagrożenia bezpieczeństwa funkcjonowania sieci gazowych,
- zagrożenia bezpieczeństwa osób,
- zagrożenia wystąpieniem znacznych strat materialnych,
- konieczności wypełnienia przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań międzynarodowych.

W obecnej sytuacji ryzyko aktualizacji co najmniej przesłanki zagrożenia

bezpieczeństwa paliwowego państwa jest wysokie.

Ustawa o zapasach przewiduje, że operatorzy systemów przesyłowych gazowych, operatorzy systemów dystrybucyjnych gazowych oraz operatorzy systemów połączonych gazowych lub przedsiębiorstwa energetyczne pełniące funkcję operatorów obowiązani są do opracowania **planów wprowadzania ograniczeń**. Plany te określają maksymalne godzinowe i dobowe ilości poboru gazu ziemnego przez poszczególnych odbiorców przyłączonych do ich sieci, dla poszczególnych stopni zasilania (art. 58 Ustawy o zapasach).

Natomiast, zgodnie z § 7 Rozporządzenia, o którym mowa powyżej, ograniczenia określa się w stopniach zasilania od pierwszego do dwunastego, tj.:

- 1) **pierwszy stopień zasilania** odpowiada wielkości maksymalnej mocy umownej, jaką może pobierać odbiorca w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego na podstawie umowy;
- 2) **drugi stopień zasilania** odpowiada średniej godzinowej i dobowej ilości gazu ziemnego, jaką pobierał odbiorca w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego w okresie od dnia 1 lipca roku poprzedzającego do dnia 30 czerwca roku, w którym został opracowany plan, z wyłączeniem dni, dla których pobór dobowy w punkcie wyjścia z systemu gazowego był równy 0 kWh/dobę;
- 3) **stopnie zasilania od trzeciego do dziewiątego** określa się w planie jako wartości godzinowe i dobowe – pośrednie między stopniem zasilania drugim a dziesiątym – zmniejszające się proporcjonalnie, chyba że istnieją technicznie uzasadnione przesłanki innej zmienności stopni zasilania przy zachowaniu zasady stopniowej redukcji poboru gazu ziemnego między drugim a dziesiątym stopniem zasilania;
- 4) **dziesiąty stopień zasilania** odpowiada minimalnej godzinowej i dobowej ilości gazu ziemnego pobieranej przez odbiorcę w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego, niepowodującej zagrożenia bezpieczeństwa osób ani uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych. Ilość ta, określona przez odbiorcę, nie może przekraczać najwyższego z minimalnych godzinowych i dobowych poborów gazu ziemnego wyznaczonych dla każdego roku w okresie 3 lat poprzedzających dzień 1 lipca roku, w którym został opracowany plan, z wyłączeniem dni, w których godzinowa i dobową ilość gazu ziemnego, jaką pobierał odbiorca w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego, nie przekraczała 15% wartości określonej dla tego odbiorcy w drugim stopniu zasilania, wyznaczonej dla danego roku;
- 5) **jedenasty stopień zasilania** odpowiada zerowej godzinowej i dobowej ilości gazu ziemnego pobieranej przez odbiorcę w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego;
- 6) **dwunasty stopień zasilania** odpowiada zerowej godzinowej i dobowej ilości gazu ziemnego pobieranej przez odbiorcę w danym punkcie wyjścia z systemu gazowego, w tym odbiorcę chronionego.

OBOWIĄZKI ODBIORCÓW GAZU PO WPROWADZENIU OGRANICZEŃ

Obowiązkiem odbiorców objętych planami wprowadzania ograniczeń jest poinformowanie właściwego operatora lub przedsiębiorstwo energetyczne pełniące funkcję operatora, do dnia 31 lipca każdego roku, o minimalnej ilości gazu ziemnego, której pobór nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych i odpowiada maksymalnemu dozwolonemu poborowi gazu ziemnego w 10. stopniu zasilania.

W razie zaniedbania tego obowiązku, przyjmuje się minimalny godzinowy i dobowy pobór gazu ziemnego odnotowany w okresie od dnia 1 lipca roku poprzedzającego do dnia 30 czerwca roku, w którym został opracowany plan, z wyłączeniem dni, dla których pobór dobowy w punkcie wyjścia z systemu gazowego był równy 0 kWh/dobę. Jeżeli więc odbiorca będący przedsiębiorcą nie wypełni ww. obowiązku we własnym zakresie, może okazać się, że ustalona domyślnie ilość będzie niższa niż rzeczywiście wymagana dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania jego obiektów technologicznych lub zapewnienia bezpieczeństwa osób. Z tej przyczyny wskazane jest samodzielne wyliczenie minimalnej ilości gazu oraz terminowe podanie tej informacji operatorowi.

KARY ZA NIEZASTOSOWANIE SIĘ DO OGRANICZEŃ POBORU GAZU

Za niezastosowanie się do ograniczeń w poborze gazu ziemnego grożą znaczące

kary pieniężne. Ich wysokość zależna jest od ilości pobranego gazu ziemnego w okresie przekroczenia mocy wynikającej z wprowadzonych ograniczeń.

Jak wynika z naszych doświadczeń, wprowadzenie analogicznych ograniczeń w poborze energii elektrycznej w 2015 r. zaowocowało wysokimi karami dla wielu przedsiębiorców, którzy nie zastosowali się do nich, ponieważ nie byli świadomi konsekwencji lub których moc minimalna, zapewniająca bezpieczeństwo osób i mienia, podana była na nieodpowiednim poziomie.

PODSUMOWANIE

W świetle powyższej, krótkiej analizy, przede wszystkim zalecane jest spełnienie wymogu wynikającego z przepisów i dokonanie przez odbiorcę **prawidłowego wyliczenia minimalnej ilości gazu ziemnego, której pobór nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia/zniszczenia obiektów technologicznych przedsiębiorstwa i poinformowanie operatora o tym we właściwym terminie (do 31 lipca bieżącego roku).**

Pozwoli to na uniknięcie przez odbiorców problemów związanych z nieodpowiednim, niewystarczającym wyliczeniem minimalnego zapotrzebowania na gaz ziemny. Być może potrzebne będą również negocjacje z operatorem.

Kolejne środki zaradcze to analiza planów wprowadzania ograniczeń, monitorowanie sytuacji oraz przygotowanie własnego planu awaryjnego na wypadek wprowadzenia ograniczeń.

W razie dodatkowych pytań lub problemów, pozostajemy do Państwa dyspozycji.

Wrocław, 3.06.2022 r.

dr Agnieszka Łuszek-Zajac

Radca prawny/Partner

agnieszka.luszek-zajac@sdzlegal.pl

SDZLEGAL SCHINDHELM

Kancelaria Prawna Schampera, Dubis, Zajac i Wspólnicy sp. j.

ul. Kazimierza Wielkiego 3

50-077 Wrocław

tel.: +48 71 326 51 40

e-mail:

e-mail: wroclaw@sdzlegal.pl

www.schindhelm.com